

İQTİSADİYYAT

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

Ziyad Səmədzadə: Azərbaycan-Fransa münasibətlərinin bugünkü səviyyəyə çatmasında Mehriban Əliyevanın xidmətləri müstəsna dərəcəyə

Mühsəbimiz akademik Ziyad Səmədzadədir.

- Ziyad müəllim, ikinci müstəqillik dövründə Azərbaycanın ən çox əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq etdiyi aparıcı Qərbi, Avropa ölkələrindən biri Fransadır. O Fransaya ki, həm də Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin həll olunması üzrə ATƏT-in Minsk qrupunun 3 həmsədrindən biridir. Bu baxımdan, Azərbaycan-Fransa münasibətlərini, onun yaxın keçmişini, bugünkü durumunu və gələcək perspektivlərini necə qiymətləndirirsiniz?

- Qeyd edirəm ki, Azərbaycan-Fransa münasibətləri çoxəsrlik tarixə və ənənələrə malikdir. Bu əlaqələrin, münasibətlərin kökü lap dərindən gedib çıxır. Heç təsadüfi deyil ki, dünya klassiklərindən olan böyük ədəb Aleksandr Düma hələ 19-cu əsrdə (1858-59-cu illərdə) Qafqaza səyahəti zamanı Azərbaycana da səfər etmiş, Azərbaycanın, Şərqi dünyasının söz ustalarından Xurşidbanu Natəvanla görüşmüş, bu səfər və görüşdən sonra Azərbaycanla bağlı xoş təəssüratlarını bölüşmüşdür. Eyni zamanda, ilk müstəqilliyimiz dövründə - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) 23 aylıq mövcudluğu zamanında iki ölkə arasında münasibətlərin yeni mərhələsi yaranmışdır. Azərbaycan nümayəndə heyətinin iştirak etdiyi Paris Sülh Konfransında Fransa Azərbaycanın müstəqilliyini de-fakto tanımışdır.

ci ildə Fransanın Azərbaycanda səfirliyi, 20 oktyabr 1994-cü ildə isə Azərbaycanın Fransada səfirliyi açılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində Azərbaycan-Fransa parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu fəaliyyət göstərməkdədir ki, bu işçi qrupu da 7 mart 1997-ci il tarixində yaradılmışdır. 4 mart 2016-cı il tarixindən 6 mart 2017-ci ilə qədər işçi qrupunun rəhbəri ölkənin birinci xanımı, millət vəkili, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya olmuşdur. Qeyd edək ki, Azərbaycan-Fransa münasibətlərinin inkişafında, bugünkü yüksək səviyyəyə çatdırılmasında da Mehriban xanımın xidmətləri və rolu çox böyük olmuşdur. Heç təsadüfi deyil ki, 2005-ci il tarixindən Azərbaycanda Fransız İnstitutunun, 2011-ci ildən Bakı Fransız Liseyinin, 2015-ci ildən isə Azərbaycan-Fransız Universitetinin fəaliyyəti başlamasında Mehriban Əliyevanın birbaşa rolu və xidmətləri vardır. Həmçinin, təsadüfi deyil ki, Azərbaycan-Fransa münasibətlərinin inkişafındakı xidmətlərinə görə Mehriban xanım Fransanın ən yüksək dövlət ordeni - "Şərəf Legionunun Zabiti" ordeni ilə təltif edilmişdir. 2011-ci il oktyabrın 7-də Fransanın o zamanki prezidenti Nikola Sarkozinin ölkəmizə rəsmi səfəri çərçivəsində Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın Fransız Respublikasının "Şərəf Legionunun Zabiti" dövlət ordeni ilə tə-

təbliğ edəcəkdir", - deyə sözlərinə əlavə etmişdir.

Hesab edirəm ki, 1994-cü ilin payızından-ümmümmilli lider Heydər Əliyevin dövlət rəhbəri kimi Fransaya baş tutan yüksək səviyyəli ilk səfərindən başlanmış yol ötən illər ərzində istər ölkə Prezidenti İlham Əliyev, istərsə də onun ən yaxın silahdaşı - Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya tərəfindən uğurla qət edilmişdir. Ötən illər ərzində bəzi xırda məqamları nəzərə almasaq, Azərbaycan-Fransa əlaqələri özünü ən yüksək səviyyəsinə çatmışdır. Dövlət başçısının ötən ilin yayında Fransaya son və növbəti səfəri çərçivəsində Fransanın 11 şirkətinin nümayəndələri ilə səmərəli görüşləri olmuş və bu görüşlərin ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlıq üçün böyük perspektivlərə yol açdığı vurğulanmışdır. Prezident İlham Əliyev demişdir ki, Azərbaycan ilə Fransa şirkətləri arasında 2 milyard dollardan çox dəyərdə müqavilələr imzalanıb və bu müqavilələr reallaşdırıldığı təqdirdə onların həcmi daha da artacaq. Həmçinin, enerji təhlükəsizliyi məsələsi müzakirə olunmuş, "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin uğurla icra edildiyi vurğulanmış, bununla belə, neft-qaz sektoru, infrastruktur, nəqliyyat, kosmik sənaye, hava nəqliyyatı, metro tikintisi, hərbi-texniki sahələrdə əməkdaşlıq məsələləri ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır. Yəni, bu gün Azərbaycan-Fransa münasibətləri özünün yüksələn xətt üzrə inkişafı dövrünü yaşamaqdadır və bu inkişafın daha da gücləndirilməsi, möhkəmləndirilməsi lazımdır.

- Ziyad müəllim, bildiyiniz kimi, bu ilin əvvəllərində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın Fransaya səfəri olmuş, orada çox mühüm və vacib görüşlər, müzakirələr aparılmışdır...

- 2019-cu ilin mart ayında gerçəkləşən bu səfər və səfər çərçivəsində baş tutan görüşlər, müzakirələr, həqiqətən, tarixi hadisədir. Yəni, bu səfər və onun nəticələri iki ölkə arasında münasibətlərin dərinləşdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Xüsusilə də, səfər zamanı "Rothschild Global Financial Advisory" şirkətinin rəhbəri David dö Rotşild ilə görüş çox önəmli hadisə sayıla bilər. Çünki məşhur Rotşildlər nəslə Azərbaycan üçün tanınan nəslidir. Hələ XIX əsrdə Azərbaycanı çox məşhur olan Rotşildlər 1883-cü ildə "Xəzər-Qara dəniz neft sənayesi və ticarət cəmiyyəti"ni təsis etmişdilər. O zaman dünyada neft sənayesinin mərkəzi məhz Azərbaycan, Bakı idi və bu baxımdan Rotşild qardaşları Bakıya böyük investisiya gətirmişdilər. Heç təsadüfi deyil ki, bütün bunlar öz növbəsində o zamanlar Bakıda neft sənayesinin daha da canlanmasına səbəb olmuşdur. Rotşildlər nəslinin davamçısı David dö Rotşild ilə görüş zamanı da bir daha bu məqamlar vurğulanmış, diqqətə çatdırılmış və hər iki tərəfdə məmnunluq doğurmuş, gələcək münasibətlərdə mühüm önəmə malik olduğu dilə gətirilmişdir.

Səfər zamanı birinci ledi, həmçinin "Suez Groupe" şirkətinin rəhbərliyi, Fransanın Milli Xərcəng İnstitutunun təsisçisi, professor David Hayat, o cümlədən Fransanın baş naziri Eduard Filip ilə görüşmüşdür. Mehriban Əliyevaya ilə Eduard Filipin təkbətək görüşündən sonra hər iki şəxsin iştirakı ilə Azərbaycan-Fransa sənədlərinin imzalanması mərasimi keçirilmişdir ki, bu sənədlər də çox mühüm əhəmiyyətə malikdir. Konkret olaraq, Azərbaycan Respublikası ilə Fransa İnkişaf Agentliyi arasında "Dəmir yolu sektorunun inkişafı proqramı çərçivəsində Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin Sumqayıt-Yalama dəmir yolu xəttinin yenidən qurulmasına dair konvensiya"nı Azərbaycanın Maliyyə naziri Samir Şərifov və Fransanın Avropa və Xarici İşlər Nazirliyinin dövlət katibi Jan-Batist Lüman imzalamışlar. Bununla yanaşı, "Azərbaycan Mərkəzi Bankı ilə



"Rotchild & Cie" Bankı arasında Strateji Əməkdaşlıq Sazişi"ni Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmov və "Rotchild & Cie" Bankının baş direktoru Aryel Malard dö Rotşild imzalamışlar. Bunlar da nəticə etibarilə iki ölkə arasında iqtisadi münasibətlərin inkişafına, heç şübhəsiz ki, önəmli töhfələrini mütləq verəcəkdir. Səfər zamanı eyni zamanda, Fransa Senatının sədri Jerar Larş və Fransanın birinci xanımı Brijit Makron ilə görüş keçirilmişdir. İki ölkənin birinci liderlərinin görüşündə Azərbaycan-Fransa əlaqələrinin inkişafından məmnunluq ifadə edilmiş, Mehriban Əliyevanın Parisə səfərinin əlaqələrin inkişafına mühüm töhfə verəcəyi bildirilmişdir. Söhbət zamanı, həmçinin ailə-qadın, gender bərabərliyi, təhsil, ətraf mühitin qorunması və digər məsələlərlə bağlı müzakirələr aparılmış, Bakıda Fransız Liseyinin fəaliyyətinin məmnunluq doğurduğunu qeyd olunmuşdur. Mehriban Əliyevanın Fransanın İqtisadiyyat və Maliyyə naziri Brüno Lömer ilə görüşündə isə bildirilmişdir ki, Fransa yeni texnologiyalar sahəsində ölkəmizə töhfələr verə bilər. "Total" in Azərbaycanda fəal rol oynadığını bildirən fransız nazir nəqliyyat, kənd təsərrüfatı sahələrində də təcrübələrini bölüşə biləcəklərini qeyd etmiş, Mehriban Əliyevaya isə ölkələrimiz arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığa böyük önəm verildiyini bildirmişdir və bunun üçün yaxşı zəmin olduğunu vurğulamışdır. Bununla belə, ölkələrimiz arasında siyasi dialoqu yüksək səviyyədə olduğu, ancaq mövcud iqtisadi əməkdaşlığın real potensiala cavab vermədiyini, bunun üçün tezliklə konkret layihələrin həyata keçirilməsinə başlanılmasının vacibliyi vurğulanmışdır...

- Yeri gəlmişkən, yeridilən xəttin davamı olaraq, yeni Azərbaycan-Fransa münasibətlərinin daha da sıxlaşdırılması yolda bu il iyulun 11-də Bakıda İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) və Fransa Sahibkarlar Təşkilatı - MEDEF-in təşkilatlığı ilə Azərbaycan-Fransa biznes forumu keçirilmişdir...

- Bu da, hesab edirəm ki, iqtisadi münasibətlərin inkişafının davamlılığı baxımından çox mühüm əhəmiyyət kəsb edən tədbirlərdən biri idi. Belə ki, Forumda Azərbaycan və Fransa rəsmiləri ilə yanaşı, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, logistika, İKT, enerji, maliyyə, təhsil, turizm, ticarət, ətraf mühit, konsaltinq və sair sahələrdə fəaliyyət göstərən 150-dən çox sahibkarın iştirak etməsi bir daha bu tədbirin önəmindən xəbər verirdi. Forumda çıxışı zamanı İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev Azərbaycan-Fransa əlaqələrinin inkişaf etdiyini, Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın ölkəmizdə səfərdə olan Fransa Sahibkarlar Təşkilatına - MEDEF-ə üzv olan şirkətlərin nümayəndələrini qəbul etməsinin ölkələrimiz arasında əlaqələrə verilən böyük önəmin göstərici-

si olduğunu vurğulamışdır. Həmçinin, Azərbaycan-Fransa iqtisadi əməkdaşlığının əsas istiqamətlərindən olan ticarət əlaqələri barədə bildirilmişdir ki, Azərbaycan Fransanın Cənubi Qafqaz regionu üzrə əsas ticarət tərəfdaşdır. Yəni, təsadüfi deyildir ki, ötən il Fransanın Cənubi Qafqazın 3 ölkəsi ilə ümumi dövriyyəsinin 62,4 faizi məhz Azərbaycanın payına düşmüşdür. Bu ilin ilk 5 ayında iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 53 faizdən çox artıb. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, qarşılıqlı ticarət həcmiminin daha da artırılması, strukturunun şaxələndirilməsi, qeyri-neft məhsullarının Fransaya ixracının genişləndirilməsi üçün potensialı böyükdür. Eyni zamanda, hazırda Azərbaycanda sənaye, xidmət, rabitə, ticarət, bank və sığorta, kənd təsərrüfatı sahələrində 45 Fransa kapitalı şirkət fəaliyyət göstərir ki, nəticə etibarilə iki Fransa şirkətləri Azərbaycanda həyata keçirilən və dəyəri 6,2 milyard ABŞ dolları olan layihələrdə podratçı qismində iştirak etmişdir. Bununla yanaşı, Azərbaycan tərəfindən Fransaya 2,6 milyard dollar, Fransa tərəfindən isə Azərbaycan iqtisadiyyatına 2,2 milyard dollardan çox investisiya yatırılmışdır. Odur ki, Forum zamanı iki ölkə arasında iqtisadiyyatın bir çox sahələrində, o cümlədən ticarət və investisiya, kənd və orta biznes, enerji, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, sənaye, təhsil, turizm, İKT, maliyyə sahələrində əməkdaşlıq imkanlarının geniş olduğu bildirilmiş, fransız iş adamları bu imkanlardan yararlanmağa dəvət edilmişdir.

Fransa Sahibkarlar Təşkilatı - MEDEF Biznes Şurasının prezidenti Jofrua Ru de Beziö isə ölkəmizin Azərbaycanla əlaqələrinin inkişafına önəm verdiyini qeyd etmiş, Azərbaycandakı biznes mühitinin əlverişliliyini vurğulamış, "Doing Business 2019" hesabatından mövqeyindən məmnunluğunu ifadə etmişdir. Keçirilən biznes forumun əlaqələrin inkişafı üçün səmərəli platforma olduğunu bildirən Jofrua Ru de Beziö ölkəmizin cəlbedici turizm potensialını, bir sıra rəqəbatqabiliyyətli məhsullar, xüsusilə yüksək keyfiyyətli şərab istehsalçısı olduğunu vurğulamış, iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətləri barədə fikirlərini bölüşmüşdür. Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, iki ölkə arasında bütün sahələr üzrə əməkdaşlıq imkanlarının genişləndirilməsi üçün böyük potensial və real imkanlar var. Bu potensialdan və imkanlardan birgə yararlanmaq isə hər iki dövlət və xalqın maraqları baxımından əlverişlidir. Bu baxımdan, yüksələn xətlə inkişaf mərhələsi yaşayan Azərbaycan-Fransa münasibətləri və əlaqələrinin daha da dərinləşdirilməsi nəticəsində mövcud potensialdan və real imkanlardan yararlanmaq hər iki dövlətin xeyrinə olacaqdır.

Mühsəbimiz
apard: Kamil



Həmçinin, Azərbaycan nümayəndə heyəti Paris Sülh Konfransında öz missiyasını uğurla başa vurduqdan sonra parlament bir sıra digər ölkələrlə yanaşı, Fransanın paytaxtında da fəaliyyət göstərəcək diplomatik nümayəndəliyini yaradılması haqqında qərar qəbul etmişdir. Bununla yanaşı, AXC-nin Qərbi Avropa, Rusiya və Osmanlıda ali təhsil almaq üçün seçilmiş Cümhuriyyət tələbələrinin bir hissəsi Fransa universitetlərində təhsil almışdır. Çox maraqlı və təsirli məqamlardan biri də odur ki, 28 aprel 1920-ci ildən sonra bir sıra Azərbaycan ziyalıları, dövlət xadimləri repressiyalardan qorunmaq, Azərbaycanın fəaliyyətlərini, fədakarlıqlarını davam etdirmək üçün məhz Fransanı özlərinə ikinci vətən seçmişdilər. Bunlar arasında Əlimərdan bəy Topçubaşov, Ceyhun bəy Hacıbəyli kimi dəyərli vətən övladlarımız vardır ki, bu gün də onların məzarları Fransadadır. Yeni, demək istəyirəm ki, Azərbaycan-Fransa əlaqələri tarixin bir çox dövrlərində mövcud olmuş və bu mövcudluğunu günümüzədək qoruyub saxlaya bildi. İkinci müstəqillik dövründə isə iki ölkə arasında diplomatik əlaqələr 1992-ci ilin fevral ayının 21-də qurulmuşdur. Fransa Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin ATƏT-in prinsipləri əsasında sülh yolu ilə danışıqlar vasitəsi ilə həlli üçün yaradılmış ATƏT-in Minsk qrupunun tərkibinə daxildir. 1 yanvar 1997-ci ildən Fransa ATƏT-in Minsk prosesinə həmsədrlər qismində ABŞ və Rusiya ilə birlikdə başçılıq etməkdədir. Həmçinin, 16 mart 1992-

ti olunması mərasimi keçirilmişdir. Fransa prezidenti mərasimdə çıxış edərək demişdir ki, Mehriban Əliyevaya dünyada bütün qadınlar üçün gözəl nümunədir. O, "Bilirik ki, ali təhsilinizi Moskvada almısınız, oftalmologiya sahəsində mütəxəssisiniz. Ölkənizin maraqları naminə gərgin fəaliyyət aparırsınız, həmçinin parlamentdə fəal iş görürsünüz. Parlamentdə ABŞ-Azərbaycan dostluq qrupunun sədrliyindən Fransa-Azərbaycan dostluq qrupunun sədrliyinə keçmək qərarınız bizim üçün böyük şərəfdir. Bu, strateji və əla seçim oldu. Eyni zamanda, Siz mədəni müxtəlifliyin təşviq edilməsində şəxsən iştirak edirsiniz. Siz Fransanın böyük dostusunuz. Olduqca mühüm iş aparırsınız. Rəhbərlik etdiyiniz Fond uşaqlara qayğı sahəsində böyük işlər görmüşdür. Bu Fond, həmçinin dünya mədəni irsinin qorunmasına da töhfə verir. Beləliklə, Azərbaycanın birinci xanımına ölkəmizin və Ermənistan Respublikasının ali ordenini təqdim etmək istəyirdim", - deyə bildirmişdir.

Azərbaycanın birinci xanımı da Fransa prezidentinə minnətdarlığını bildirərək demişdir ki, bu, onun üçün böyük şərəfdir və fəaliyyətinə verilən yüksək qiymətdir. Mehriban xanım, "Mən çox şadam ki, bu gün təmali qoyulan Bakı Fransız Liseyinin reallaşmasında rəhbərlik etdiyim Heydər Əliyev Fondunun da əməyi vardır. Əminəm ki, bu lisey həm ölkəmizin təhsil sisteminin inkişafına töhfəsini verəcək, həm də Azərbaycanda fransız dilini, Fransanın tarixi və mədəniyyətini

Altı ayın uğurları: Azərbaycan liderliyini saxlayır

Məlum olduğu kimi, iyulun 31-də dövlət başçısının yanında bu ilin ilk altı ayının yekunlarına həsr edilmiş xüsusi müşavirə keçirilib. Tədbirdə 2019-cu ilin altı ayı ərzində sosial-iqtisadi sahədə həyata keçirilən proqramlar müzakirə edilib. Prezident İlham Əliyev nitq söyləyərək konkret faktlarla əldə edilən nailiyyətləri təhlil edib. Qeyd olunub ki, Azərbaycan dayanıqlı inkişaf yolu ilə inamla irəliləyir. Bu ilin keçən müddətində də bir sıra əhəmiyyətli proqramlar reallaşdırılıb və bu proses sürətlə davam edir. Nəzərdə tutulan 6,4 milyard manatlıq sərmayenin artıq 5,7 milyard manatı müvafiq ünvana yatırılıb. Nəticədə, 11 mindən çox yeni iş yeri açılıb. Ölkənin valyuta ehtiyatı 4 milyard dollar çoxalıb. Bütövlükdə Azərbaycan bütün istiqamətlərdə islahatları davam etdirir. Deyilənlərin fonunda ölkədə həyata keçirilən inkişaf kursunun 2019-cu ilin ilk altı ayında ifadəsinin geosiyasi təhlilinə ehtiyac görünür.

İslahatların mərkəzi punktu: insan rifahı!

Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədov iyulun 30-da Nazirlər Kabinetinin növbəti iclasında vurğulayıb ki, "Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda iqtisadiyyatın bütün sahələrində həyata keçirilən strategiya əhalinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşmasına, dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyanın daha da sürətlənməsinə imkan yaradır. Ölkəmizin şəhər və rayonlarında bir sıra mühüm sosial infrastruktur layihələri uğurla icra olunur".

Baş Nazirin vurğulanan fikirlərinin arxasında konkret faktlar dayanır. İndi qlobal miqyasda sosial-iqtisadi, maliyyə və siyasi vəziyyət elədir ki, gənc müstəqil dövlətlərin əhalinin həyat səviyyəsini yaxşılaşdırmağa və ölkəni dünya iqtisadi sistemində inteqrasiya etməyə imkan yaradan siyasi kursun müəyyən edilərək həyata keçirilməsi kifayət qədər çətindir. Lakin ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu inkişaf strategiyasını daha da inkişaf etdirən Prezident İlham Əliyev bu vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəlir.

Bu səbəbdən Novruz Məmmədovun ifadə etdiyi fikir bütövlükdə Azərbaycanda həyata keçirilən inkişaf və islahatlar strategiyasını ifadə edir.

Dövlət başçısının iyulun 31-də sosial-iqtisadi sahə ilə bağlı keçirdiyi müşavirədə səslənən fikirlər və gətirilən faktlar yuxarıda vurğulanan tezisə tam doğru olduğunu təsdiq edir. Prezident İlham Əliyev müşavirədəki nitqində ifadə edib: "Azərbaycan dayanıqlı inkişaf yolu ilə gedir. Bir neçə il bundan əvvəl dünyanı sarsıdan və bizə də təsirsiz ötürməyən iqtisadi-maliyyə böhranı artıq arxada qalıb. Biz bu böhrandan şərəflə çıxa bildik. Öz valyuta resurslarımızı qoruyub bildik və artırıb".

Doğrudan da, Azərbaycan o ölkələrdəndir ki, 2008-ci ildə dünyanı bürüyən və nəticələri bu günə qədər davam edən iqtisadi və maliyyə böhranından az itki ilə çıxdı. Bu, ölkə rəhbərliyinin səmərəli inkişaf kursunu dönmədən müstəqil şəkildə həyata keçirməsi sayəsində mümkün oldu. Həmin tə-

bu ilin altı ayında 2,4 faiz, qeyri-neft sektorumuz 3,2 faiz artmışdır. Ən sevincirici göstərici qeyri-neft sənayesindədir. Burada artım 15,7 faizdir. Bu, onu göstərir ki, son illərdə sənayeləşmə siyasətimiz gözlə natiçələr verir. Sənayemizin qeyri-neft sektoru rekord addımlarla irəliləyir. Bu sahədə, əlbəttə ki, bu il istifadəyə verilmiş iri müəssisələrin rolu kifayət qədər böyükdür... Eyni zamanda, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı üçün lazımi addımlar atılır. Beləliklə, altı ayda qeyri-neft sənayemizin 15,7 faiz artımı, əlbəttə ki, çox sevincirici haldır". Müqayisə üçün deyək ki, dünyanın ən güclü iqtisadi sistemində malik olan Amerikada bu ilin altı ayı ərzində iqtisadi artım 2,1 faiz təşkil edib. Avropa İttifaqının böyük dövlətlərində artım 2-3 faiz civarında olduqda, ciddi nailiyyət kimi qəbul edilir. Belə görünür ki, Azərbaycan dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələri ilə müqayisədə kifayət qədər dayanıqlı inkişaf və sürətli iqtisadi artım nümayiş etdirir.



zisi əldə olunan nailiyyətlər sübut edir. Prezident tam əminliklə deyir ki, Azərbaycan inamla inkişaf edir. Bakı böyük infrastruktur layihələrini icra edir. Ümumi iqtisadi vəziyyətin olduğu müsbət olduğunu faktlar təsdiq etməkdədir. Təkcə bu ilin altı ayında qazanan uğurlara nəzər salmaq buna əmin olmaq olar. Ölkə rəhbəri müşavirədə həmin kontekstdə konkret olaraq deyib: "İqtisadiyyatımız

inamla irəli: sürətli inkişafa davam... Ayrılanda qeyri-neft sektorunun 15 faizdən artıq inkişaf göstəricisi böyük hadisədir. Bu o deməkdir ki, Azərbaycan bütün sahələrdə dayanıqlı inkişaf xəttindədir və o, yeni texnologiyaların tətbiqinə, iqtisadiyyatın diversifikasiyasına ciddi önəm verir. Ümumilikdə isə, bütün bunlar sənayeləşmə siyasətinin çox uğurlu olduğunu təsdiq edən faktlardır.

Bunların fonunda həm Azərbaycan iqtisadiyyatına qoyulan sərmayələrin səmərəli istifadəsi, həm də islahatların müxtəlif sferələr üzrə aparılması sevinciricidir. Dövlət başçısı bu bağlıqda müşavirədə xüsusi vurğulayıb: "Qeyri-neft ixracımız 15 faiz artmışdır. Altı ayda ölkə iqtisadiyyatına 6 milyard dollardan çox sərmayə qoyulub. Bu sərmayenin böyük hissəsi qeyri-neft sektoruna qoyulan sərmayədir. İnflyasiya cəmi 2,5 faizdir. Bu da yaxşı göstəricidir, əhalinin gəlirləri 6,6 faiz artmışdır. Büdcə daxilolmaları Vergilər Nazirliyinin, Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə 440 milyon manatdan çox artmışdır, yəni, plandan əlavə yığılmışdır və bu da aparılan islahatların təzahürüdür".

Burada kiçik bir müqayisə aparmaq yerinə düşərdi. Ermənistan üçün nəzərdə tutulub ki, 2019-cu il büdcəsi 9 faiz artsın, xərclər isə 12 faiz çoxalsın. Rəqəmlərlə ifadədə bu, gəlirlərin 3,1 milyard dollar, xərclərin isə 3,4 milyard dollar olması deməkdir. Ermənistanın 2019-cu ildə xarici borcu isə 7 milyard dollardan artıq olmalıdır. Azərbaycan ölkə iqtisadiyyatına cəmi 6 ayda 6,4 milyard manat sərmayə qoymağı planlaşdırıb və onun 5,7 milyard manatı artıq reallaşdırıb. Yəni, faktiki olaraq, Azərbaycanın altı ayda iqtisadiyyata qoyduğu sərmayə Ermənistanın illik gəlirindən iki dəfə çoxdur!

Onu da qeyd etmək ki, bu ilin ilk altı ayı ərzində artan valyuta ehtiyatları 4 milyard dollar artaraq 49 milyard dollar təşkil edib! Yəni, Azərbaycanın altı ay ərzində valyuta ehtiyatı Ermənistanın illik büdcə gəlirlərindən təqribən 1 milyard dollar çoxdur!

Bunlar onu göstərir ki, Azərbaycan regionda həm sürətinə, həm də gəlirlərin artımına görə şəkisiz liderdir. Ermənistanın Azərbaycandan bütün sahələrdə xeyli geridə qalması prosesi davam edir. Bu xüsusda sosial sahədə həyata keçirilən proqramları Cənubi Qafqazda ən səmərəli və irihəcmli proqramlar adlandırmaq olar. Belə ki, "bu ilin əvvəlində çox böyük sosial paket təsdiqləndi və bu sosial təşəbbüslər 4 mil-

yondan çox insanı əhatə edir. Olduqca önəmli addımlar atılmışdır – minimum əməkhaqqı, minimum pensiya əhəmiyyətli dərəcədə qaldırılmışdır. Birinci dəfə 40 faiz, ikinci dəfə də 40 faiz artmışdır, bu, artıq sentyabr ayından ödəniləcək. Minimum əməkhaqqı təxminən 2 dəfə qaldırılıb, 130 manatdan 250 manata çatdırılıb. Pensiya isə 116 manatdan 200 manata çatdırılıb... Biz buraya təxminən 2 dəfə artımın olduğu sosial müavinətləri də əlavə edə bilirik. Məcburi köçkünlərə verilən müavinət 50 faiz artmışdır, problemli kreditlərə bağlı olan məsələ öz həllini tapmışdır, digər sosial təşəbbüslər irəli sürülmüşdür və bu, bir daha onu göstərir ki, bizim siyasətimiz sosial-önmümlü siyasətdir...".

Vurğulanan faktlar və aparılan kiçik müqayisə bir daha onu göstərir ki, müstəqil dövlət quruculuğu prosesi kifayət qədər mürəkkəb prosedir və zərgər dəqiqliyi ilə siyasi-iqtisadi kursun müəyyən edilməsinə tələb edir. Azərbaycan Cənubi Qafqazda yeganə dövlətdir ki, hər il yüksək sürətlə inkişaf edir və bu, dayanıqlı xarakter alıb. 2019-cu il isə bütövlükdə dünya üçün xeyli dərəcədə qeyri-müəyyənliklər və risklərə doludur. Ən yüksək inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadiyyatının verildən proqnozlaşdırma uyğun olub-olmayacağı məlum deyil. Üstəlik, ekspertlər xəbərdarlıq edirlər ki, dünyanı yeni iqtisadi-maliyyə böhranı gözləyir. Bu cür risklərlə əhatə olunan Azərbaycan iqtisadiyyatının əldə etdiyi ciddi uğurlar və dayanıqlı inkişaf, əlbəttə, qürur doğurmaya bilməz. Eyni zamanda, bu onu bir daha təsdiq edir ki, ölkə rəhbərliyi son dərəcə səmərəli və perspektivli inkişaf kursu həyata keçirir.

Bu inkişaf kursunda insan faktoru ilk sırada dayanır. İnsanların rifahı namində hakimiyyət mümkün olan hər bir müsbət addımı atır. Təcrübə göstərir ki, bu proses getdikcə daha da genişləyir və sürətlənir. Tam əminlik vardır ki, Azərbaycan bu yolda daha inamla və səmərəli addımlar atacaqdır. Müstəqil Azərbaycan həm də ən yüksək inkişaf səviyyəsinə yüksələcəkdir!
Newtimes.az

Dəniz limanlarında 4,7 milyon tona yaxın yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilib

Cari ilin yanvar-iyul aylarında dəniz limanlarında 4 milyon 690,2 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilib. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatı xidmətindən bildirilib ki, yüklərin 4 milyon 304 min tonunu və ya 91,8 faizini tranzit yüklər təşkil edib.



2019-cu il avqust ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 139,3 min ton olub. Ötən yeddi ay ərzində dəniz nəqliyyatı ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 23,1 faiz artaraq 11,2 min nəfər olub.

6 ayda 1304 minik avtomobili istehsal olunub



Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 161,5 milyon manatlıq məhsul istehsal edilib. 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ma-

şın və avadanlıqların istehsalı 13,6 faiz artıb, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 28,3 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 7,5 faiz azalıb. Dövr ərzində 837 ədəd traktor, 1304 ədəd minik avtomobili istehsal olunub.

1,2 milyon tondan çox dizəl yanacağı istehsal olunub

Yanvar-iyul aylarında Azərbaycanda 1 milyon 249,4 min ton dizəl yanacağı, 714,1 min ton avtomobil benzini, 170,4 min ton neft-kimyə sənayesində istifadə üçün benzin, 350,8 min ton ağ neft, 63,3 min ton yanacaq mazutu, 12,4 min ton sürtkü yağları, 132,4 min

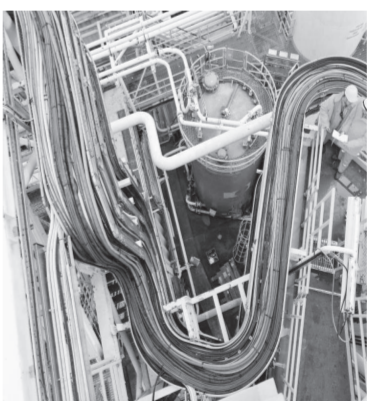
ton neft bitumu və 144,4 min ton neft koksu istehsal edilib. Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, 7 ayda neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 1 milyard 840,2 milyon manat olmaqla əvvəlki ilin eyni ayları ilə



müqayisədə 1,4 faiz artıb. Neft məhsullarından sürtkü yağlarının, neft bitumunun istehsalı azalıb. Avtomobil benzininin, ağ neftin, yanacaq mazutunun, dizəl yanacağının, neft-kimyə sənayesində istifadə üçün benzinin istehsalı isə artıb.

Ölkədən göndərilən bəzi neft-qaz məhsullarının həcmi və dəyəri açıqlanıb

Yanvar-iyun aylarında Azərbaycandan dəyəri 67 milyon 594,8 min ABŞ dolları olan 111 min 200 ton reaktiv mühərriklər və digər məqsədlər üçün istifadə olunan kerosin ixrac edilib. Bu barədə Dövlət Statistika Komitəsi məlumat yayıb. Bildirilir ki, 6 ayda



ölkədən, həmçinin 190 milyon 769,4 min dollarlıq 399,4 min ton ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyullar, 8 milyon 171,8 min dollarlıq 37 min 553,1 ton maye qaz, 11 milyon 648,3 min dollarlıq 117 min 300 ton neft koksu göndərilib.

Azərbaycan 6 ayda 1,2 milyard dollarlıq təbii qaz ixrac edib



SOCAR və Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkətinin (ABƏŞ) məlumatlarına əsasən, 6 ayda Azərbaycandan 5 milyard 979,7 milyon kubmetr təbii qaz ixrac olunub.

Yanvar-iyun aylarında ixrac olunan təbii qazın dəyəri isə 1,2 milyard 201 milyon 171 min ABŞ dolları təşkil edib. Bu barədə Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilir.

BTC kəməri ilə 19 milyon tonadək neft daşınıb

Yanvar-iyun aylarında Azərbaycandakı magistral neft kəmərləri ilə 23 milyon 222,5 min ton neft nəql olunub. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, nəqliyatinin 81 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft boru kəməri (BTC) ilə həyata keçirilib və 7 ayda bu kəmərlə 18 milyon 814,1 min ton neft nəql edilib. Dövr ərzində BTC ilə 2 milyon 727,2 min ton tranzit nefti də ötürülüb.

lişi-Ceyhan əsas ixrac neft boru kəməri (BTC) ilə həyata keçirilib və 7 ayda bu kəmərlə 18 milyon 814,1 min ton neft nəql edilib. Dövr ərzində BTC ilə 2 milyon 727,2 min ton tranzit nefti də ötürülüb.



22-28 avqust 2019-cu il

PAŞA Bank yeni nəsil kassa aparatlarını təqdim edir

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində baş verəcək dəyişiklikləri və bununla bağlı Azərbaycan bazarında mövcud olan kassa aparatlarının dəyişdirilməsi zərurətini nəzərə alaraq PAŞA Bank yeni nəsil kassa aparatı - SMART Kassanı təqdim edir. Yeni kassa aparatı özündə üç funksiyayı birləşdirir:

- Program təminatlı kassa aparatı;
 - Quraşdırılmış çek printeri;
 - Quraşdırılmış POS terminal.
- SMART Kassa aparatının üstünlükləri:
- Android ƏS bazasında
 - 5.5" sensor ekranlı yığcam

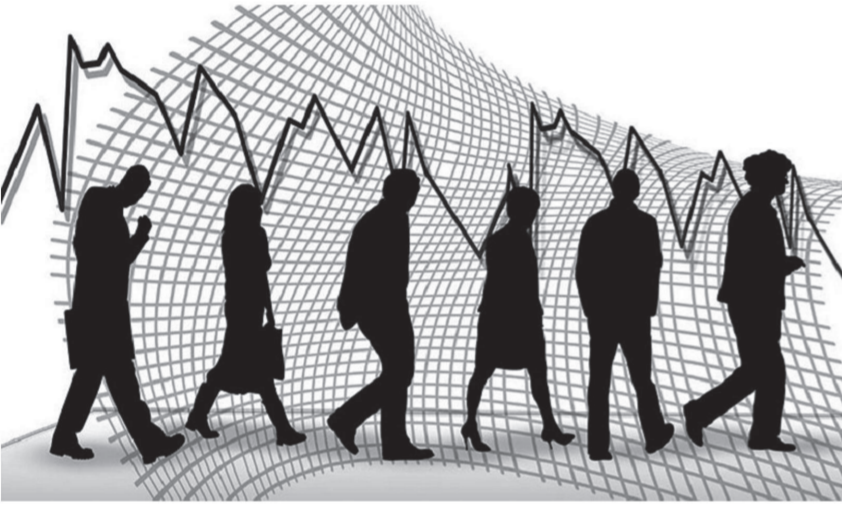


aparat;
- İnternet və mühasibat uçotunun informasiya sisteminə qoşulma;
- Nağd və nağdsız ödənişlərin rahat qəbulu.

SMART Kassa aparatını indi alaraq siz həm plastik kart qəbulu, həm də nağd pul

qəbuluna imkan yaradan innovativ terminal əldə edirsiniz və AR Vergi Məcəlləsinə yaxın gələcəkdə ediləcək dəyişikliklərə hazır olursunuz. Aparatın tam funksional AR Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliklər qüvvəyə mindikdən sonra işə salınacaq.

Azərbaycanda məşğul əhəlinin sayı artıb



2019-cu il avqustun 1-i vəziyyətinə ölkədə iqtisadi fəal əhəlinin sayı 5 milyon 180,1 min nəfər olub. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, onlardan 4 milyon 927,8 min nəfəri

ni məşğul əhali təşkil edib. Qeyd edək ki, bu ilin iyul ayının 1-nə məşğul əhəlinin sayı 4 milyon 915,2 min nəfər olmuşdu. Cari il iyulun 1-i vəziyyətinə müddə ilə işləyənlərin sayı

1 milyon 613,7 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 903,4 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 710,3 min nəfər təşkil edib. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 35 min nəfər, qeyri-neft-qaz sektorunda isə 1 milyon 578,7 min nəfər olub. 2019-cu il avqustun 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidməti orqanlarında qeydiyyatda alınmış işsiz şəxslərin sayı 60,7 min nəfər olub və onların 35,8 faizini qadınlar təşkil edib. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta məbləği 229,1 manat olub. Paytaxt Bakıdan sonra ən çox işsiz şəxslər Sumqayıt, Şəmkir, Abşeron və Salyanda qeydə alınıb.

Azərbaycanda Aqrar Sığorta Fondu yaradılıb

Prezident İlham Əliyevin avqustun 19-da imzaladığı "Aqrar sığorta haqqında" Qanunun tətbiqi və Aqrar Sığorta Fondunun yaradılması barədə" fərmana əsasən, Azərbaycanda aqrar sığorta sisteminin təşkilini, inkişafını və dayanıqlığını, habelə idarəedici qurumun formalaşdırılmasını təmin edən və onun fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirən Aqrar Sığorta Fondu qeyri-kommersiya hüquqi şəxsi yaradılıb. Nazirlər Kabinetinə yerli qanunların və Prezidentin fərman və sərəncamlarının, digər normativ hüquqi aktların "Aqrar



sığorta haqqında" Qanuna uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini 2 ay müddətində hazırlayıb Prezidentə təqdim etmək tapşırılıb. Eyni zamanda, bu müddətdə aqrar sığorta predmetinin tərkibi, müstəqil ekspertlərin

imtahanının keçirilməsi qaydası, sığorta haqqının dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödənilməli olan hissəsinin təmin edilməsi üçün aqrar sığorta orqanının müraciətinə əlavə olunacaq sənədlərin siyahısı müəyyən edilərək

bu barədə Prezidentə məlumat verilməlidir. Fərmana əsasən, Aqrar Sığorta Fondunun nizamnamə kapitalının formalaşdırılması da Nazirlər Kabinetinə tapşırılıb. Fondun ilkin nizamnamə kapitalı 1 milyon manatdır və dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına formalaşdırılır. Nizamnamə kapitalının artırılması məqsədilə 2020-ci ildə büdcə layihəsində 5 milyon manat, 2021-ci ildə isə 3 milyon manat vəsait nəzərdə tutulmalıdır. "Aqrar sığorta haqqında" Qanun isə 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minəcək.

Aqrar sığorta kiçik və orta sahibkarlığı canlandıracaq

"Kənd təsərrüfatı sahəsində sığorta iqtisadiyyatın digər sahələrindən daha çox vacibdir. Bu mənada, "Aqrar sığorta haqqında" Qanunun tətbiqi və Aqrar Sığorta Fondunun yaradılması barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı böyük əhəmiyyət kəsb edir". İqtisadçı ekspert Pərviz Heydərov qeyd edib ki, qanun ölkədə aqrar sahədə risklərin müstəqil sığorta mexanizmi vasitəsilə sığortalanması ilə bağlı münasibətləri tənzimləyəcək, aqrar sığortanın hüquqi, iqtisadi və təşkilati əsaslarını müəyyən edəcək: "Azərbaycanda aqrar sığorta ümumilikdə kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı məsələdir. Sığortanın mü-

vəffəqiyətli tətbiqi bütövlükdə aqrar sektorun inkişaf səviyyəsinə asılıdır. Çünki sığortanın əsas prinsiplərindən biri budur ki, sığortaolunan tərəfindən müvafiq ödəniş həyata keçirilsin". Ekspert vurğulayıb ki, son illərdə aqrar sahəyə xüsusi diqqət yetirilir. Həm ölkənin valyuta bazarında sabitliyi qorumaq, həm ərzaq təhlükəsizliyini təmin etmək, həm də idxaldan asılılığı azaltmaq üçün kənd təsərrüfatı istehsalını artırmaq lazımdır. Bunun da əsas yolu aqrar sahədə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafından keçir. Qeyd edilib ki, aqrar sığortanın tam effektiv tətbiqi o zaman mümkün olacaq ki, aqrar sektorda gəlirlilik indikindən azı 2-3 dəfə yüksək olsun.

Azərbaycanda sığorta bazarı zəif inkişaf etdiyindən ölkədə bununla bağlı məlumatlılıq səviyyəsi də çox aşağıdır. Bu sektorda sığortanın tətbiqini çətinləşdirən daha bir amil risk səviyyəsinin çox yüksək olmasıdır.



Azərbaycan Respublikasının Vergilər, Daxili İşlər nazirlikləri və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətlərinin MƏLUMATI

Son dövrlər vergi yoxlamalarının ümumi sayının azalmasına baxmayaraq, Vergilər Nazirliyi vergidəyənə ehtimalı yüksək olan hallarda vergi nəzarəti tədbirləri həyata keçirir.

Növbəti belə tədbirin Lerik rayonunda fəaliyyət göstərən "Relaks" istirahət və turizm mərkəzində cari il avqustun 16-da keçirilməsi planlaşdırılmışdır. Nəzarət tədbirinin həyata keçirilməsinə istirahət mərkəzindən dövlət büdcəsinə ödənilən vergilərin kəskin şəkildə azalması səbəb olmuşdur. Belə ki, faktiki sahəsi 14 hektardan çox olan və qonaqların qalması üçün 142 nömrədən ibarət istirahət mərkəzində müxtəlif təyinatlı 20 obyektin fəaliyyət göstərməsinə baxmayaraq, 2018-ci ildə cəmi 10 min 726 manat, 2019-cu ilin ötən dövrü ərzində isə 972 manat məbləğində vergi ödənilmişdir. Bundan başqa, "Relaks" istirahət mərkəzi vahid idarəetmə sistemində malik olmasına baxmayaraq, vergidəyənə məqsədi ilə buradakı obyektlər ayrı-ayrı vergi ödəyicilərinin adına rəsmiləşdirilmiş, bir sıra obyektlər vergi orqanında uçota alınmadan fəaliyyət göstərmişlər.

İstirahət mərkəzində fəaliyyət göstərən vergi ödəyicilərinə vergi qanunvericiliyinin tələblərinə əməl olunmasının zəruriliyi, mövcud çatışmazlıqların və vergidəyənə hallarının aradan qaldırılması haqqında dəfə-dəfə xəbərdarlıq edilsə də, buna məhəl qoyulmamışdır.

Bu səbəbdən real vergi potensialının müəyyən edilməsi məqsədilə Vergilər Nazirliyinin 6 sayılı Ərazi Vergilər İdarəsi tərəfindən istirahət mərkəzində fəaliyyət göstərən vergi ödəyicilərinə məxsus ob-

yektlərdə xronometraj və digər operativ vergi nəzarəti tədbirlərinin həyata keçirilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir.

Avqustun 16-da nəzarət tədbirlərinin həyata keçirmək üçün təsərrüfat subyektinə gələn Vergilər Nazirliyinin əməkdaşları burada müqavimətlə üzlənmiş, onlara qanuni fəaliyyətini həyata keçirməsinə maneələr törədilmişdir. Aparılmış izahat və məlumatlandırma tədbirlərinə, yoxlanmanın keçirilməsi barədə müvafiq qərarların təqdim edilməsinə baxmayaraq, vergi əməkdaşlarının əraziyə daxil olmasına imkan verilməmişdir. Hadisə yerinə gəlmiş Lerik rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşlarının, eləcə də Lerik rayon İcra Hakimiyyəti nümayəndələrinin də məsələyə müdaxiləsi müsbət nəticə verməmiş, istirahət mərkəzinin vəzifəli şəxsləri kimi özünü təqdim etmiş şəxslər vergi əməkdaşları və polis işçilərinə hücum təşkil edərək onlara müxtəlif xəsarətlər yetirmiş, bundan başqa Vergilər Nazirliyinin xidməti istifadəsində və nazirlik əməkdaşlarının şəxsi istifadələrində olan avtomobillərə daş parçaları ilə zədələr yetirmişlər.

Həmin faktla bağlı cinayət işi başlanmış, təcürbəli polis və prokurorluq əməkdaşlarından ibarət istintaq qrupu yaradılmış, eləcə də Baş Prokurorluğun, Vergilər və Daxili İşlər nazirliklərinin vəzifəli şəxsləri rayona ezam olunmuşlar.

Hadisə ilə əlaqədar Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluq tərəfindən vəziyyət dərhal nəzarətə götürülmüş, operativ tədbirlər həyata keçirilməklə ictimai asayiş bərpa olunmuş, vergi əməkdaşlarının "Relaks" istirahət mərkəzində vergi nəzarəti tədbirinin keçirilməsinə zəruri şəra-

it təmin edilmişdir.

Cinayət işi üzrə kriminalistik texniki vasitələrdən istifadə olunmaqla hadisə yerinə foto və videoçəkiliş aparılmaqla bəxış keçirilmiş, hadisələrin baş vermə məkanı fiksasiya olunmuş, maddi sübutlar götürülmüş, hadisənin şahidləri müəyyən edilərək dindirilmiş, məhkəmə-tibbi, məhkəmə-əmtəşünaslıq, məhkəmə-trasoloji ekspertizalar təyin edilmişdir.

İş üzrə istirahət mərkəzinin təşkilati-sərəncamverici və inzibati funksiyaları yerinə yetirən vəzifəli şəxsləri - Nərimanlı Məhəmməd İqbal oğlu, Nərimanlı Orxan Çingiz oğlu, Əsgərov Pərviz Əvəzoviç, İmanov Fərid Kamran oğlu, Şahverdiyev Rəhim Bəhlul oğlu və Abbasov Amir Nəğizadə oğlu Cinayət Məcəlləsinin 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini ağır nəticələrə səbəb etmə) və 315.2-ci (hakimiyyət nümayəndələrinə həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli zor tətbiq etmə) maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunaraq barələrində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilmişdir.

Baş Prokurorluğun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsində cinayət işi üzrə bütün xüsusatların, əməllərinə cinayət tərkibi olan şəxslərin dairəsinin müəyyənlişdirilməsi istiqamətində kompleks istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Hazırda "Relaks" istirahət və turizm mərkəzində bütün obyektlər normal fəaliyyət göstərir, qonaqlar rahat şəkildə istirahət edir, eyni zamanda vergi nəzarəti tədbirləri adi rejimdə aparılır.

Kassa çeklərinin təqdim edilməməsi ciddi maliyyə sanksiyalarına səbəb ola bilər

Paytaxtın və bölgələrin bir çox ticarət, ictimai işə və xidmət obyektlərində sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən dövrüyyənin gizlədilməsi məqsədilə kassa aparatlarından istifadə edilməməsi, vurulmuş kassa çeklərinin alıcılara verilməməsi istehlakçılarda ciddi narazılıqlar doğurur. Bu cür hallarla rastlaşan vətəndaşların Vergilər Nazirliyinə müraciətlərinin sayı gündən-günə artır. Cari ilin əvvəlindən vergi ödəyiciləri üçün güzəştlərin və azadolmaların tətbiq edildiyi, sahibkarlıq obyektlərinin fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün geniş imkanlar yaradıldığı bir şəraitdə onların büdcə vəsaitlərinin formalaşmasında iştirakı da şəffaf olmalıdır.



Xəbər verildiyi kimi, Vergilər Nazirliyi ticarət və işə obyektlərində nəzarət-kassa aparatlarından istifadə zamanı kassa çeklərinin təqdim olunması istiqamətində monitorinq və nəzarət tədbirlərini gücləndirib. Nazirlik tərəfindən aparılan monitorinqin nəticələri göstərir ki, kassa çeklərinin təqdim edilməsi vəziyyəti qənaətbəxş deyil, bir çox sahibkar bu sahədə qanunların tələblərinə və nağd hesablaşmaların aparılması qaydalarına əməl etmirlər.

Bakı şəhərində yerləşən ayrı-ayrı ticarət və ictimai işə obyektlərində kassa çeklərinin təqdim edilməsi vəziyyətinin yoxlanılması ilə bağlı aparılan monitorinq zamanı vergi nəzarəti ilə əhatə olunmuş obyektlərin 97 faizində nəzarət-kassa aparatlarından istifadə ilə bağlı qanun pozuntusu halları aşkarlanıb. Yoxlamalar nəticəsində 194 obyektə kassa aparatlarından istifadə zamanı kassa çeklərinin təqdim olunmadığı, 320 nəfərin əmək məqsədilə işlərin və xidmətlərin yerinə yetirilməsinə cəlb edildiyi müəyyən olunub.

Vergilər Nazirliyi istehlakçıların da nəzərinə çatdırır ki, onlar istər alış-veriş zamanı, istərsə də ictimai işə obyektlərinin xidmətlərindən istifadə edərkən kassa çekini tələb etməlidirlər.

Avropa Komissiyası polad kvotasının artırılmasını 3 faizə endirib



Avropanın və dünyanın ən iri polad istehsalçılarından olan "ArcelorMittal" rəhbərliyi Avropa Komissiyasına qitənin polad sənayesinin təhlükə altında

olduğunu bildirərək, iyulun 1-də qəbul edilmiş 5 faizlik vergi artımını təxirə salmağı və ya ləğv etməyi xahiş etmişdi. Bu xahişi nəzərə alan Avropa Ko-

missiyası planlaşdırılmış gömrük vergisindən azad polad kvotasının artırılmasını ABŞ-in əlavə gömrük vergilərindən qorunmaq üçün 5 faiz səviyyəsinə 3 faiz səviyyəsinə endirdiyini bəyan edib. Komissiya, həmçinin, yayılmış polad idxalı kvotasının 30 faizini keçən ölkələrə məhdudiyət qoymağı da planlaşdırıb ki, Avropa İttifaqına böyük miqdarda polad ixrac edən ölkələrin, o cümlədən Türkiyənin də bu addımın təsirinə məruz qalacağı gözlənilir.

Litva Prezidenti dəbdəbəli əşyalara vergi qoymağın tərəfdarıdır

Litva Respublikasının Baş naziri Saulius Skvernyalis bəyan edib ki, gələn ildən ətraf mühiti çirkləndirən avtomobillər üçün vergi tətbiq olunacaq. Ölkə Prezidenti Gitanas Nayseda isə belə bir verginin əleyhinədir. Onun fikrincə, sosial gərginliyi artıracağı üçün bu vergini tətbiq etməyə ehtiyac yoxdur. Dövlət başçısı belə hesab edir ki, əvvəlcə dəbdəbəli əşyalara vergi tətbiq etməkdən başlamaq lazımdır: "Ətraf mühitə buraxılan karbon dioksiddən asılı olaraq, avtomobillər üçün tutulan vergi artıq Avropanın



bir çox ölkələrində qüvvədədir, lakin dəfərlə dediyim kimi, Avropadakı vergiləri götürmək və necə var eləcə də Litva zəmininə köçürmək yal-

nız sosial yanlışlıq deyil, həm də təhlükəlidir. Çünki vergilərin çoxunu xarab avtomobil sürən vətəndaşlar ödəyirlər".

İsveçrədə vergi islahatı ölkənin biznes üçün cəlbedici olmasına yönəldilib



İsveçrədə planlaşdırılan vergi islahatları, hər şeydən əvvəl, korporativ vergi üzrə beynəlxalq səviyyədə qəbul edilmiş meyarlara əməl edilməsi-

ni, o cümlədən ölkənin biznes aparmaq üçün cəlbediciliyini qorumağı nəzərdə tutur. Vergi islahatı çərçivəsində yeni qaydalar 2020-ci ilin yanvar ayının

1-dən qüvvəyə minəcək. Vergi islahatı tədbirlərinə hüquqi şəxs olan vergi ödəyicilərinin fəaliyyətinə təsir edəcək aşağıdakı elementlər daxildir:

- hazırda qüvvədə olan vergi güzəştlərinin və rejimlərinin ləğv edilməsi (müəyyən keçid tədbirləri nəzərə alınmaqla);
- "Patent boks" rejimi çərçivəsində yeni tədbirlərin tətbiqi, araşdırma və işləmə layihələri üçün "super çıxımlar", şərti faizin çıxılması;
- kantonlarda vergi dərəcələrinin aşağı salınması.

Prezident ölkədə oliqarxların olmaması ilə fəxr etdi

Belarus lideri Aleksandr Lukaşenko Belarusda oliqarxların olmamasını ölkəsinin ən böyük uğuru sayır.

Lukaşenko oliqarxlar sinfinin mənfə cəhətlərindən danışır. "Tanrıya şükür ki, oliqarx sinfi

yoxdur. Onlar nəinki iqtisadiyatı, bütün ölkəni idarə etməyə çalışırlar", - deyərək, vurğulayıb.

Lukaşenko cinayətkarlığa qarşı da ciddi uğurların qazanıldığını elan edib.



Ermənistan Rusiyaya ən çox borcu olan üçüncü ölkədir

Rusiya hökuməti ənənəvi olaraq digər dövlətlərə verdiyi maliyyə və ixrac kreditlərini gizli saxlayır. Məlumat yalnız hökumətlərarası sazişlər Rusiya Dövlət Duması tərəfindən təsdiqlənəndə, vəzifəli şəxslər bu kreditlər haqqında danışanda və ya borc alan dövlət bunu açıqlayanda məlum olur. Dövlət kredit proqramının qeyri-şəffaf olması onunla izah olunur ki, birincisi,

bu kreditlərin əksəriyyəti sırf komməriya deyil siyasi xarakter daşıyır, ikincisi, bir çox kreditlər hərbi-texniki əməkdaşlıq çərçivəsində verilir ki, bu da məxfi hesab olunur. Məsələn, Moskva Ermənistan, Venesuela, Hindistan, İndoneziyaya Rusiyadan silahlar almaq üçün kredit verib. Ölkənin Maliyyə Nazirliyinin, 1 may 2019-cu il tarixinə açıqladığı məlumata əsasən Ru-

siyaya xarici dövlətlərin 39.4 milyard dollar məbləğində borcu var. Bunun da 15.8 milyard dolları MDB ölkələrinin payına düşür. Rusiyaya ən çox borcu olan Belarustur - 1 iyun 2019-cu il tarixinə 7.55 milyard dollar. İkinci yerdə Ukrayna 3,7 milyard dollardan az məbləğlə Ermənistan, Gürcüstan və Moldova qərarlaşıb.

San-Fransisko beynəlxalq aeroportu kiçik plastik su butulkalarının satışına qadağa qoyub

Çərşənbə axşamı San-Fransisko beynəlxalq aeroportunda bir litrdən az həcmli plastik su butulkalarının satışına qadağa qüvvəyə minib. Lakin səyahətçilərə böyük həcmdə plastik qablaşdırmada su almaq əvvəlki kimi təklif olunur.

AZƏRTAC San-Fransisko hava limanı administrasiyasının bəyanatına istinadla xəbər verir ki, aeroportda yerləşən bütün restoranlar, pərakəndə satış mağazaları, ticarət avtomatları suyu alüminium, şüşə, təkrar emal oluna biləcək, yaxud Bioloji Parçalanar Ərzaqlar İnstitutu tərəfindən sertifikatlaşdırılmış butulkalarda satılmalıdır. Yeni qaydalar bir litrdən az həcmli bütün butulkalara aid edilir. Lakin qazlı içkilər, soyuq



çay və meyvə şirəsi olan butulkalara qadağa qoyulmur.

Aeroportun direktoru İvar S.Saltero bəyan edib ki, administrasiya bu addımı atmaqla şəhərin zibillənmələrində daxil olan tullantıları sifir həddinə çatdırmaq məqsədinə yaxınlaşmağa cəhd edir. San-Fransisko şəhər administ-

rasıyası 2021-ci ilədək tullantıları sifir həddinə çatdırmağa ümid edir. Lakin bir sıra istehlakçılar qadağanın bütün içkilərə deyil, niyə məhaz plastik su butulkalarına qoyulması barədə narazılıqlarını bildirirlər. Hava limanının istifadəçilərinin fikrincə, qaydalar bütün içkilərə aid edilməlidir.

BƏƏ-də şirin içkilərə və elektron siqarete vergi tətbiq ediləcək

Əhalinin sağlamlığının qayğısına qalmaq və vətəndaşların səhhətinə ziyan vuran məhsullara tələbatın azaldılması stimullaşdırmaq məqsədilə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin hökuməti vergi qoyulan aksiz məhsullarının, o cümlədən tərkibində şəkər olan içkilərin və elektron siqaretlərin siyahısının 2020-ci il yanvarın 1-dən genişləndirilməsi barədə qərar qəbul edib.

Ölkənin Nazirlər Kabinetinin Baş katibliyinin dərc etdiyi bəyanata əsasən, bu qərar əhali-



nin sağlamlığının möhkəmləndirilməsi və bilavasitə şəkər və tütümdən istifadə ilə bağlı xroniki xəstəliklərin profilaktikası üzrə BƏƏ hökumətinin söylərinin dəstəklənməsinə yönəldilib.

Bəyanatda qeyd edilir ki, şəkər və ya şəkər əvəzicilərinin əlavə olunduğu hər bir məhsuldan - içki, konsentrat, toz halında, ekstrakt, yaxud içkiyə çevriləcək digər məhsuldan 50 faiz həcmdə vergi tutulacaq. Bununla yanaşı, istehsalçıya içkinin tərkibində şəkərin miqdarını alıcıya göstərmək tapşırılır. Qeyd olunur ki, siqaretçəkəmdə istifadə edilən, tərkibində nikotin və tütün olan elektron qurğulardan, oxşar qurğularda tətbiq edilən mayelərdən də 100 faiz həcmdə vergi tutulacaq.

BMT okeanlarda flora və faunanın mühafizəsinə dair Konvensiyanı müzakirə edir

Dünya okeanı təxminən 200 min identifikasiya olunmuş canlı növlərinə malikdir. Lakin, əslində, bu rəqəm milyonlarla ölçülə bilər. Bu gün Dünya okeanının flora və faunası - nəhəng baliçalardan tutmuş kiçik mikroorqanizmlərə qədər olan canlılar müxtəlif mənfə amillərin təsirinə məruz qalır. Bunlar iqlim dəyişməsi, çirklənmə və dənizlərin və okeanların həddindən artıq istismar edilməsidir. BMT dənizin dibinin bioloji müxtəlifliyinin gələcək nəsillərə çatdırmaq üçün yollar axtırır.

AZƏRTAC BMT-nin saytına istinadla xəbər verir ki, təşkilatın Nyu-Yorkdakı mənzil-qərargahında bioloji müxtəlifliyin qorunmasına dair beynəlxalq sənədin hazırlanması üzrə konfrans keçirilir. Yeni saziş BMT-nin dəniz hüququ Konvensiyanın prinsipləri əsasında hazırlanacaq. Dünya okeanı uzun illər dənizlərin sərbəstliyi haqqında hələ XVII əsrdə irəli sürülmüş doktrina əsasında istismar edilir. Bu sənəddə okeanın dənizin dar zolağınadək bu və ya digər ölkənin sahilləri üzrə milli hüquqlarının və yurisdiksiyasının məhdudlaşdırılması nəzərdə tutulur. Okeanın digər hissəsi tamamilə sərbəst elan edilib və heç bir dövlətə məxsus deyil. 1983-cü ildə BMT-nin Dəniz Hüququ üzrə Konvensiyası qəbul edilib. Onun əsasında dövlətlərin dəniz ərazisində sərb-



hədləri sahilədən 12 mil aralıda müəyyən olunub, həmçinin 200 mil hüdudlarında xüsusi iqtisadi zonalar təsbit edilir. Həmin Konvensiya kontinental şelfləri sahilədən 350 mil məsafədəki faydalı qazıntıların hasilatı məsələləri də müzakirə olunur.

Dünya okeanı Yer kürəsinin səthinin təxminən dördüdə üç hissəsini əhatə edir. Son 150 ildə burada dəniz biomüxtəlifliyinin kəskin azalması müşahidə olunur. Bundan başqa, baliq ehtiyatlarının üçdə biri həddindən artıq istismara məruz qalır. Beləliklə, Dünya okeanının "ölü zonalar" adlanan ərazisi daha genişləniir. Yeni sazişdə dəniz ekoloji sisteminin milli yurisdiksiyalar hüdudundan kənarında beynəlxalq səviyyədə mühafizə olunmasına çağırılır. Bu sessiyada təqdim edilən ilk layihə dənizdə genetik resursların qorunmasını və dayanıqlı istifadəsinə nəzərdə tutulur.

Layihənin müəllifləri təklif ediblər ki, dəniz ehtiyatlarının istifadəsi birgə nizamlansın. Sənəddə

mühafizə olunan dəniz zonalarının yaradılması, həmçinin onların ekoloji qiymətləndirilməsi və potensialının artırılması öz əksini tapır. Danışıqların gedişində dənizin dibindəki faydalı qazıntıların hasilatı məsələləri də müzakirə olunur. Konfransda çıxış edən Nigeriya nümayəndəsi 15 illik müzakirələrdən sonra nümayəndələrə sazişin layihəsinin yeni mətninin təqdim edilməsindən məmnunluğunu ifadə edib. O təklif edib ki, sənəddə inkişaf etməkdə olan ölkələrin müasir dəniz texnologiyaları ilə təchiz olunmasına dair müddəalar daqıq əks olunsun.

Avropa İttifaqının nümayəndəsi ümidvar olduğunu bildirib ki, BMT Baş Assambleyasının qətnaməsində də qeyd olunduğu kimi, sənədin mətni 2020-ci ildə razılaşdırılacaq. Xatırladaq ki, BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Hədəflərindən biri də okeanların, dənizlərin və su ehtiyatlarının mühafizəsi və rəşional istifadəsinə həsr olunub.

22-28 avqust 2019-cu il

Золото и серебро в Азербайджане подорожали

Цены на золото и серебро в Азербайджане 21 августа повысились по сравнению с предыдущими показателями, сообщает в среду Trend со ссылкой на данные Центрального банка. Так, унция золота 21 августа подорожала на 13,464 маната, составив 2555, 3890 маната, унция серебра - на 0,2648 маната, до 29, 0062 маната, унция платины подешевела на 10,0045 маната, составив 1438, 6930 маната,



унция палладия подорожала на 12,6905 маната, до 2524, 4405 маната. Банковские металлы - это золото, серебро, платина и металлы платиновой группы (палладий, иридий, рутений, родий, осмий), доведенные до наивысшей пробы (999,9). Банковские металлы продаются в слитках, монетах или порошках и имеют соответствующий сертификат качества.

Импорт кондиционеров увеличился в 1,9 раза



Импорт кондиционеров в Азербайджан в I-ом полугодии 2019 года увеличился по срав-

нению с аналогичным периодом прошлого года в 1,9 раза - до 138,8 тыс. единиц, сообщили агентству «Интерфакс-Азербайджан» в Госкомстате по статистике. Общая стоимость импортных в республику в отчетном периоде кондиционеров оценивается в \$33 млн 43,8 тыс. (рост в 1,9 раза). За отчетный период в Азербайджан также импортировано 244,8 тыс. единиц вычислительных машин, блоков и установок (рост на 23,6%) на сумму \$35 млн 363,8 тыс. (рост на 19,4%). Кроме этого, за отчетный период на 1,2% - до 86,98 тыс. единиц увеличился импорт в Азербайджан стиральных машин, общая стоимость которых оценивается \$17 млн 731,2 тыс. (рост на 17,2%).

байджан также импортировано 244,8 тыс. единиц вычислительных машин, блоков и установок (рост на 23,6%) на сумму \$35 млн 363,8 тыс. (рост на 19,4%). Кроме этого, за отчетный период на 1,2% - до 86,98 тыс. единиц увеличился импорт в Азербайджан стиральных машин, общая стоимость которых оценивается \$17 млн 731,2 тыс. (рост на 17,2%).

Азербайджан увеличил

производство автомобилей в 5 раз

Производство легковых автомобилей в Азербайджане в январе-июле 2019 года составило 1,304 тыс. единицы.

«Производство автомобилей по сравнению с аналогичным периодом 2018 года увеличилось в 4,8 раза. Такой рост связан с тем, что производство легковых автомобилей в Азербайджане возобновилось в апреле 2018 года», - отметили в Госкомстате. По данным статистики, в январе текущего года произведено 89 автомобилей, феврале - 87, марте - 107, апреле - 153, в мае - 490, в июне - 186, в июле - 192. На складах на 1 августа 2019 года имеется 142 единицы автомобилей.

В Азербайджане в настоящее время действуют три завода по производству автомобилей: в



Нефтчале, Гяндже и Нахчыване. При этом завод в Гяндже занимается также производством сельскохозяйственной техники. Автомобили в настоящее время производятся только на заводе

в Нефтчале. В среднесрочной перспективе объемы производства автомобилей в Азербайджане должны достигнуть 5 тыс. единиц в год.

Вашингтон предупреждает об ответственности за перевозку иранской нефти



Экипажи судов, перевозящих иранскую нефть, должны помнить о юридической ответственности за подобные действия, заявил во вторник на пресс-конференции спецпредставитель США по Ирану Брайан Хук. "Если вы моряк на судне, транспортирующем иранскую нефть, вы можете быть привлечены к судебной ответственности", - цити-

руют его слова западные СМИ. "Мы предостерегаем судовые команды не помогать Корпусу стражей Исламской революции экспортировать нефть", - подчеркнул он. Он пояснил, что до тех пор, пока Иран не прекратит "террористическую деятельность", США будут препятствовать его экспорту нефти и продолжать оказание макси-

мального давления на Тегеран. Во вторник 20 августа госсекретарь США Майк Помпео примет участие в заседании Совета Безопасности ООН по Ближнему Востоку. Ранее стало известно, что оказавшийся в центре международного скандала иранский танкер Grace 1 покинул Гибралтар. Перед выходом из порта судно было переименовано в Adrian Darya. Оно простояло в Гибралтаре 46 дней: сначала его задержали по британскому запросу по подозрению в нарушении запрета ЕС на поставки нефти в Сирию. Затем танкер освободили, так как в Тегеране письменно заверили, что груз не предназначается для Сирии. После этого США направили Гибралтару запрос на задержание танкера в рамках американских санкций против Ирана. Однако власти Гибралтара в воскресенье отклонили запрос, поскольку санкции США в данном случае не применяются странами ЕС.

Денежные доходы населения Азербайджана выросли на 6,6%

Номинальные денежные доходы населения Азербайджана в январе-июле 2019 года составили 32 млрд 218,8 млн манатов, что на 6,6% превышает показатель аналогичного периода прошлого года, сообщили агентству «Интерфакс-Азербайджан» в Госкомстате.

Среднегодовая инфляция в Азербайджане в январе-июле составила 2,7%. Согласно данным статистики, номинальные денежные доходы на душу населения в январе-июле текущего года увеличи-



лись на 5,7% - до 3 тыс. 259,7 манатов. После уплаты всех налогов и прочих обязательных платежей в распоряжении населения остались доходы в размере 29 млрд 559,7

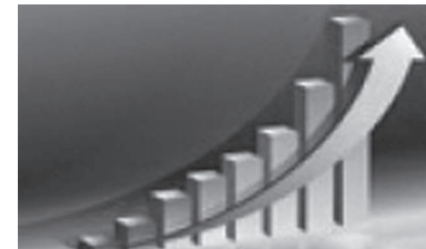
млн манатов, что на 6,7% выше показателя за аналогичный период 2018 года. Номинальные денежные доходы населения в 2018 году увеличились на 9,2%.

Азербайджан в январе-июле увеличил производство электроэнергии на 5,1%

Объем выработки электроэнергии в Азербайджане в январе-июле 2019 года составил 14 млрд 183,2 млн кВт/час, что на 5,1% выше показателя аналогичного периода прошлого года. При этом производство товарной электроэнергии в стране за отчетный период составило 13 млрд 685,2 млн кВт/час (рост на 5,3%). Тепловые электростан-

ции ОАО «Азерэнерджи» (госмонополист по производству электроэнергии в Азербайджане - ИФ) в январе-июле 2019 года выработали 12 млрд 548,1 млн кВт/час товарной электроэнергии (рост на 6,6%), гидроэлектростанции - 1 млрд 40,3 млн кВт/час (спад на 12%). Кроме того, в январе-июле 2019 года в республике

произведено товарной ветряной электроэнергии в объеме 71,1 млн кВт/час (рост в 5 раз), солнечной электроэнергии - 25,7 млн кВт/час (рост на 9,8%).



Tesla начала сдавать в аренду солнечные панели в 6 штатах США

Американская Tesla Inc. предложила жителям шести штатов США брать солнечные панели в аренду. Эта опция доступна жителям Аризоны, Калифорнии, Коннектикута, Массачусетса, Нью-Джерси и Нью-Мексико. Стоимость аренды начинается от \$50 в месяц для всех штатов, кроме Калифорнии, где начальная цена составляет \$65 в месяц. При этом в компании отмечают, что аренду можно отменить в любое время. Tesla предлагает три вида систем солнечных панелей - на 3,8 кВт, 7,6 кВт и 11,4 кВт. Ку-



пить солнечные панели Tesla по-прежнему можно во всех штатах США. После приобретения компании SolarCity в 2016 году Tesla начала продавать и сдавать в аренду солнечные панели,

однако позднее стала активно рекламировать именно вариант их покупки. Между тем в 2017 году продажи солнечных панелей, по данным Tesla, упали на 38% по сравнению с предыдущим годом.

Туристический поток между Мексикой и Азербайджаном вырос



Двусторонний туристический поток между Мексикой и Азербайджаном ощутило увеличился. В 2018 году число мексиканских туристов в Азербайджане увеличилось на 8,93 процента, а азербайджанских путешественников в Мексике на 19,06 процента. В целом же в 2014-2018 годах двусторонний поток туристов увеличился на 20 процентов. Азербайджанские туристы в качестве основных

направлений выбирают Мехико и Канкун. Мексика, принявшая в 2018 году более 42 миллионов посетителей, стала самой посещаемой страной в мире. Так, 32 штата Мексики предлагают гостям богатое разнообразие культуры, приключений, отдыха и спорта от пустынных ландшафтов на севере страны до прекрасных пляжей на южном побережье. Запуск маршрута Стамбул - Мехико - Канкун - Стамбул «Турецких авиалиний» в августе текущего года откроет новые возможности для туристического обмена между Азербайджаном и Мексикой.

İnternetin gücləndirilməsi ilə bağlı açıqlama verildi

Statistikaya əsasən, Azərbaycan 208 ölkə arasında 142-ci pillədə qərarlaşıb. Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi isə mövcud siyahının obyektiv olmadığını qeyd edir. Nazirlik bildirib ki, "Cable.co.uk" təşkilatının təqdim etdiyi statistik göstəricilər subyektiv xarakter daşıyır və ölkə üzrə internetin tam mənzərəsini əks etdirmir.

"Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin müvafiq qurumları tərəfindən şəhər əraziləri və regionlar arasında rəqəmsal fərqi azaldılması, informasiya cəmiyyətinin inkişafı istiqamətində ardıcıl tədbirlər görülür. Həyata keçirilmiş işlər nəticəsində hazırda əhalinin 80 faizi internet, 73 faizi isə genişzolaqlı internet istifadəçisidir. Bununla yanaşı, qeyd edək ki, statistikaya nəzər saldıqda, ölkədə internet sürə-

tinin orta göstəricisinin əvvəlki illərə nisbətən artdığı müşahidə olunur. Nəzərə alınmalıdır ki, təşkilat tərəfindən araşdırma aparılan ölkələrin sayı da ildən-ilə artır".

Bildirilib ki, Bakı şəhərində mənzillərə yüksək sürətli internet xidməti verilməsinə də şərait yaradılıb: "Bu gün paytaxtda mənzillərə yüksək sürətli internet xidməti verilməsinə imkan yaradan (GPON) texnologiyanın tətbiqi ilə fasiləsiz və keyfiyyətli telekommunikasiya xidmətlərinin göstərilməsi istiqamətində işlər həyata keçirilir. Bu texnologiya vasitəsilə istifadəçilər mənziləyə qədərki fiber-optik xətlə həm telefon, həm internet, həm də televiziya xidmətlərini əldə edə bilərlər. Vətəndaşlara samsız yüksək sürətli internet xidməti verilməsinə təmin edən LTE texnologiyası vasitəsilə də müasir

telekommunikasiya xidmətlərinin göstərilməsi üçün müvafiq layihənin icrası davam etdirilir. Eyni zamanda, regionlarda genişzolaqlı internet xidmətlərinin göstərilməsini genişləndirmək üçün ATS-lərdə genişzolaqlı internet avadanlıqlarının və telefon şəbəkəsinin montaj tutumları tələbatı uyğun olaraq artırılır". Nazirlik bildirir ki, regionların telefon şəbəkəsi üzrə DWDM/MPLS şəbəkəsinin qurulması üçün layihə hazırlanıb, podratçı şirkətlə müqavilə bağlanıb və yaxın dövrdə şəbəkənin qurulması nəzərdə tutulur: "Layihənin əsas əhəmiyyəti yüksək sürətli transmissiya şəbəkəsinin qurulması, şəbəkənin dayanıqlılığın təmin edilməsi, şəbəkənin tutumunun 100 Gbit/s-yə çatdırılması və bütün qovşaqlar üzrə yüksək sürətli internetin təmin olunmasıdır".

ABŞ-dan Çin şirkətinə böyük zərbə

ABŞ "Huawei" telekommunikasiya şirkətinə verdiyi müvafiq lisenziyanın müddətini uzatmağı düşünmür.

Bunu ölkə prezidenti Donald Tramp bəyan edib. Tramp hazırda Çinin "Huawei" şirkəti ilə hər hansı bir iş görmək istəmədiyini açıqlayıb. "Çox güman ki, biz onlarla iş görməyəcəyik, mən, ümumiyyətlə, bunu istəmirəm. Çin şirkəti ABŞ-ın milli təhlükəsizliyinə qarşı təhdiddir". Məlumat görə, lisenziya müddəti 2019-cu il avqustun 19-da bitir.

Xatırladaq ki, ABŞ administrasiyası sözügedən şirkəti Çin hərbi rəhbərliyi və kəşfiyyatı ilə əməkdaşlıqda ittiham etdiyini



bildirib. Bununla bağlı Ağ Ev bir çox ölkələrə 5G mobil rabitə sisteminə keçən zaman "Huawei" avadanlıq və infrastrukturundan istifadə etməmələri üçün təzyiq edir.

Tramp "Google"-u seçkilərdə manipulyasiya etməkdə ittiham edib

ABŞ prezidenti Donald Tramp "Google" şirkətini 2016-cı ildə keçirilən seçkilərdə manipulyasiya etməkdə ittiham edib.

Trend-in "RIA Novosti"-yə istinadən verdiyi məlumata görə, bu barədə D.Tramp öz "Twitter" hesabında yazıb.

ABŞ prezidenti bildirib: "İndicə hesabət çıxdı! 2016-cı ildə



keçirilən seçkilərdə "Google" manipulyasiya yolu ilə Hillari Klintonu 2,6 milyondan 16 milyona qədər səs əlavə edib! Bunu Trampın yox, Klintonun tərəfdarı dərc edir! "Google" şirkətini məhkəməyə vermək lazımdır. Mənim qələbəm düşünülüyündə böyük olub!".

WhatsApp-a daha bir funksiya əlavə olunub



Avqustun 18-də isə messengerin xidmətləri siyahısına çoxdan gözlənilən daha bir funksiya əlavə olunub.

Artıq "WhatsApp"-ın "Android" üçün nəzərdə tutulan yeni 2.19.221 versiyası istifadəçilərin ixtiyarına verilib. Hazırda proqram sınaq versiyasındadır. Yekun versiyası çox güman ki, ən tezi sentyabrda işə salınacaq.

Söhbət xüsusi yeni "barmaq izi" funksiyasından gedir. Belə ki, bundan sonra bütün şəxsi məlumatlar yalnız adı parolla deyil, barmaq izləri ilə də qorunacaq. Bu funksiyayı aktivləşdirdikdə hər dəfə messengeri işə salmaq üçün barmaq izini skan etmək lazım olacaq. Beləliklə, yazışmaları kənar şəxslərin əlinə düşməkdən qorumaq daha rahat olacaq. Bunun üçün sızlamalara daxil olaraq "Məxfilik" bölməsində "Barmaq izi"ni seçmək lazımdır.

Twitter dövlət KİV-nə reklam verməyi qadağan edir

"Twitter" şirkəti dövlət KİV-lərinə sosial şəbəkə vasitəsi ilə reklam yaymağı qadağan edəcək.

Xeberler.az RIA "Novosti"-yə istinadən xəbər verir ki, akkauntlar öz hesablarından reklam üçün deyil, müəyyən informa-



siyaları yaymaq üçün istifadə edə bilərlər. Şirkətdən bu qərarın səbəblərinə aydınlıq gətirilməyib. Bildirilir ki, yeni qaydalar müstəqil ictimai kanallara, həmçinin vergi ödəyicilərinin maliyyələşdirdiyi təşkilatlara şamil edilməyəcək.

Cənubi Koreya YouTube-a vergi tətbiq edəcək

Cənubi Koreya hökuməti videokontent provayderlərinə əlavə vergi tətbiq etmək niyyətində olduğunu açıqlayıb. Yeni vergi "YouTube" qəbilmədən olan OTT provayderlərinə şamil ediləcək. Məsələ ilə bağlı hökumətin mövqeyi belədir ki, bu cür xidmətlərin populyarlığı ucbatından ənənəvi kütləvi informasiya vasitələri öz auditoriyasının əhəmiyyətli hissəsini itirir; bundan əlavə, dövlət büdcəsi böyük məbləğdə vergi gəlirlərindən məhrum olur. İqtisadçıların hesablamalarına əsasən, "YouTube" platformasının sahibi "Google" keçən il Cənubi Kore-



yada 4,5 milyon dollar qazanc əldə etsə də, ölkə büdcəsinə ödədiyi verginin məbləği cəmi 17 milyon dollar olub. Gözlənilir ki, yeni vergi tətbiq ediləcəyi halda, əldə olunacaq vəsaitlər ənənəvi rəqəmsal KİV-in inkişafı məqsədilə təsis edilmiş Televiziyanın Dəstəklənməsi Fonduna yönəldiləcək.

"Kaspersky Lab": Cinayətkarlar spamları nüfuzlu şirkətlərin saytlarından yayırlar

"Kaspersky Lab" şirkətinin mütəxəssisləri qeyd edirlər ki, cinayətkarlar spam yayılmasının yeni üsulunu tapıblar.

Şirkətdən Trend-ə verilən məlumata görə, bu üsul nüfuzlu şirkətlərin legitim saytlarında geri dönüş vasitəsi ilə həyata keçirilir. Bu hiylə, bəzi spam filtrlərini aşaraq reklam, fişinq linkləri və zərərverici kodları istifadəçidə şübhə yaratmadan yaymaq imkanı verir.



Bir qayda olaraq, hər hansı xidmətdən istifadə etmək, bülletenə yazılmaq və ya sual vermək üçün əvvəlcə şəxsi hesab yaratmaq lazımdır. Bunu etmək üçün ad və e-poçt ünvanınızı qeyd etməlisiniz. Bu, əksər hallarda istifadəçiyə şirkətin saytıdan məktub göndərmək üçün lazım olur. Spamerlər bu məktublara öz məlumatlarını əlavə etməyi öyrəniblər.

Hiylənin işləmə mexanizmi belədir: hazır alınmış bazadan hər hansı bir qurbanın ünvanı qeyd edilir. Ad hissəsinə isə reklam mətni yerləşdirilir. Bu bir yandan spam kimi görünsə də, istifadəçi nüfuzlu şirkətin e-poçtunu görüb, spamdan şübhələnmir.

"Şirkətin saytı vasitəsi ilə spam göndərmək, ilk növbədə, təş-

kilatın işgüzar nüfuzuna xələl gətirir. Çünki bir şəxs şirkət adından bezdirci reklam alırsa, təşkilatın spamer olduğunu düşünür. İkincisi, istifadəçilərin özləri risk altındadır. Cinayətkarlar asanlıqla "ad" qrafasına fişinq linki daxil edə bilər, bununla da məktubu alan istifadəçi internet fırıldaqçılarının qurbanı ola bilər. Buna görə də, təşkilatlar rəy formalarının necə işlədiyinə, xüsusən qeydiyyat və abunə xidmətlərinə diqqət yetirməlidirlər", - bunu "Kaspersky Lab" şirkətinin baş spam analitiki Mariya Vergelis deyib. Saytları spam göndərən üçün istifadə edən fırıldaqçılarının qurbanı olmamaq üçün "Kaspersky Lab" təşkilatlarına bunları tövsiyə edir:

ETİBARSIZDIR

Əzizli Nərmin Cabir qızına məxsus şəxsiyyət vəsiqəsi (AZE 16398732) və Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı - 1-ci kurs) tərəfindən verilən tələbə bileti itdiyi üçün **etiBarsız** sayılısın.

Təsisçi:
Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor:
Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:
Ziyad Səmədzadə, Aytən Səmədzadə, Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhşiz Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Amil Məhərrəmov, Rüşət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasimov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseyinov, Rəşad Balayev, Cahangir Qocayev, Abbas Əliyev

Dizayner:
Lamiya NƏBİYEVƏ

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 2500